17.2.2022

Eduskunnan talousvaliokunnalle

Asia: HE 9/2022 laiksi yritysten määräaikaisesta kustannustuesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry:ltä lausuntoa otsikkoasiassa. MaRa lausuu asiasta seuraavan.

Yleisiä huomioita hallituksen esityksestä

Valtio on korvannut yrityksille koronapandemiasta ja julkisen vallan asettamista rajoituksista aiheutuneita menetyksiä selvästi heikommin kuin esimerkiksi muut Pohjoismaat. Tästä on ollut seurauksena erittäin voimakas epäoikeudenmukaisuuden tunne yrittäjissä. Valtio on asettanut matkailu-, ravintola- ja tapahtumatoimialan yritykset ottamaan iskut vastaan ilman kunnollisia korvauksia. Yrittäjät ja työntekijät ovat joutuneet maksuvelvollisiksi siitä, että virus leviää, rokotekielteiset kansalaiset eivät ota rokotteita sekä siitä, että sairaan- ja tehohoidon kapasiteetti on useita vertailumaita selvästi heikompi. **Jos valtio olisi korvannut menetyksiä enemmän, myös rajoitukset olisi hyväksytty helpommin.**

Hallituksen esityksessä tarkoitetut kustannustuki ja sulkemiskorvaus tulevat suureen tarpeeseen. Yksistään majoitus- ja ravintola-alan yritykset menettivät vuosina 2020 ja 2021 yhteensä noin 3,7 miljardia euroa liikevaihdostaan verrattuna vuoteen 2019. Jo kohta kaksi vuotta jatkunut koronapandemia ja julkisen vallan asettamat sulut, rajoitukset ja suositukset ovat johtaneet MaRan jäseninä olevien matkailu-, ravintola- ja tapahtuma-alan yritysten liikevaihdon romahtamiseen.

Tuoreen jäsenkyselymme mukaan lähes 60 prosentilla alan yrityksistä myynti väheni marras-joulukuussa 2021 vähintään 30 prosentilla verrattuna samaan aikaan vuonna 2019. Ravintolarajoitukset ja käytännössä sulut pubeille, karaokeravintoloille ja yökerhoille aiheuttivat vähintään 50 prosentin liikevaihdon alenemisen 88 prosentille yrityksistä tammikuussa 2022 verrattuna tammikuuhun 2020.

Positiivista hallituksen esityksessä

Yritykset, joiden toiminta on ankaran rajoituksen takia tosiasiassa suljettu (illallisravintolat, pubit, karaokeravintolat ja yökerhot sekä kongressi- messu- ja kokoustoimiala) voivat saada sulkemiskorvausta siltä osin, kun rajoitus tarkoittaa käytännössä sulkemista. Tilojen sulkemiseen rinnastettaisiin kielto järjestää yleisötilaisuuksia, kun kiellosta on aiheutunut yrityksen järjestämän yleisötilaisuuden peruuntuminen. Kieltoon rinnastettaisiin

rajoitus, jonka johdosta tilaisuuden järjestäminen muuttuisi ilmeisen mahdottomaksi.

Negatiivista hallituksen esityksessä

Hallituksen esityksessä on seuraavat ongelmat:

1. Kustannustuessa liikevaihdon aleneman vähimmäismäärä on 25 prosenttia, kun se oli lausunnolla olleessa hallituksen esitysluonnoksessa 20 prosenttia.
2. Etätyösuositus, joka romahdutti työaikaisia lounaita tarjoavien ravintoloiden palvelujen kysynnän, ei oikeuta kustannustukeen. Etätyösuositus vähensi merkittävästi myös pikkujoulukaudelta saatavia tuloja, kun varsinkin suuret yritykset ja julkinen sektori peruivat pikkujoulunsa.
3. Yritykset eivät saa lainkaan kustannustukea loka- ja marraskuulta 2021, vaikka silloin oli voimassa rajoituksia. Tuolle ajanjaksolle tulisi luoda oma kustannustuki.
4. Kustannustuen enimmäismäärä on tukijaksolta miljoona euroa ja puiteohjelmakohtainen tukien yhteenlaskettu enimmäismäärä 2,3 miljoonaa euroa. Se on pandemian kesto huomioon ottaen mitätön suurten yritysten kannalta ottaen huomioon, että alan suurimmat yksittäiset yritykset ovat tehneet pandemian ja rajoitusten takia yli 100 miljoonan euron tappiot maaliskuusta 2020 alkaen.
5. Positiivista on se, että myös koronapandemian aikana toimintansa aloittaneet yritykset voivat saada kustannustukea. Säännösehdotuksen mukaan ratkaisevaa on kuitenkin yrityksen perustaminen, ei sen toiminnan aloittaminen. Ongelmana on se, että moni matkailu-, ravintola- ja tapahtuma-alan yritys on perustettu esimerkiksi rakennus- ja anniskelulupien ja viranomaistarkastusten takia paljon aiemmin kuin ne ovat aloittaneet toimintansa. Tämän takia pandemian aikana liiketoimintansa aloittaneiden tulee päästä tuen piiriin. Yrityksen perustamisen ollessa ratkaiseva lukuisat liiketoimintansa korona-aikana tai juuri sitä ennen aloittaneet yritykset jäävät ilman kustannustukea (ks. liite).

Keskisuurten ja suurten yritysten sulkemiskorvaus ja kustannustuki

Hallituksen esityksessä todetaan, että keskisuurille ja suurille yrityksille laaditaan oma esityksensä sulkemiskorvauksesta. On erittäin tärkeää, että sulkemiskorvaus on oikeudenmukainen näille yrityksille. Kuten edellä olemme todenneet, suuret yritykset ovat kärsineet pandemian, rajoitustoimien ja viranomaisten suositusten takia valtavat tappiot.

Yritys, joka toimii neljässä Pohjoismaassa

Tuet ajalta maaliskuu 2020 – joulukuu 2021. Tukien määrässä ei ole mukana työllisyys- ja palkkatuet, jotta vertailtavuus säilyy Suomen lomautusjärjestelmä huomioon ottaen. Vaikka valtio ei korvaa menetettyä liikevaihtoa, se on ilmoitettu, jotta liiketoiminnan mittaluokka eri maissa kävisi ilmi. Yrityksen

liikevaihdon prosentuaalinen aleneminen oli suurinta Suomessa.

Ruotsi: Valtion tuet 32 miljoonaa euroa, mikä vastaa noin 6 prosenttia vuosien 2020–21 liikevaihdosta.

Norja: Valtion tuet 51,2 miljoonaa euroa, mikä vastaa noin 9 prosenttia vuosien 2020–21 liikevaihdosta.

Tanska: Valtion tuet 33,2 miljoonaa euroa, mikä vastaa noin 17,3 prosenttia vuosien 2020–21 liikevaihdosta.

Suomi: Valtion tuet 2,8 miljoonaa euroa, mikä vastaa noin 0,78 prosenttia vuosien 2020–21 liikevaihdosta.

Yritys luokitellaan pieneksi, jos sillä on alle 50 työntekijää ja jos sen vuosiliikevaihto tai taseen loppusumma on korkeintaan 10 miljoonaa euroa. Siten jo varsin pienikin yritys työvoimavaltaisilla aloilla luokitellaan sulkemiskorvausta määriteltäessä keskisuureksi yritykseksi. Keväällä 2021 maksettujen sulkemiskorvausten osalta oli erittäin suuri merkitys sillä, oliko yrityksessä 49 vai 50 työntekijää. Pienempi yritys sai asiallisen sulkemiskorvauksen, kun taas 50 henkilöä työllistävän yrityksen sulkemiskorvaus oli heikko.

Keskisuurten ja suurten yritysten kustannustuen tukikohtainen enimmäismäärä tulee korottaa 10 miljoonaan euroon. Myös tukien yhteenlaskettu enimmäismäärä tulee korottaa 10 miljoonaan euroon. Jos tämä edellyttää oman tukiohjelman laatimista ja sen hyväksyttämistä EU:n komissiossa, se tulee tehdä. Esimerkiksi Ruotsi ja Tanska ovat hyväksyttäneet pandemian aika useita omia tukiohjelmia EU:n komissiolla. Ne ovat olleet oikeudenmukaisempia myös keskisuurille ja suurille yrityksille.

Ongelmana on ollut myös se, että keskisuurille ja suurille yrityksille on maksettu tukea vain konsernitason tappioista edellyttäen, että koko konsernin liikevaihto on alentunut yli 30 prosenttia. Tukia tulee tarkastella yrityskohtaisesti, ei konsernitasolla. Toisin kuin hallituksen esityksen sivulla 14 todetaan, EU-oikeuden lähtökohtana ei ole se, että konsernia tarkastellaan valtiontukiasioissa yhtenä kokonaisuutena. EU-tuomioistuin on kahdessa päätöksessään todennut, että jäsenvaltio voi soveltaa valtiontukisäännöksiä konsernitasolla. MaRa on valittanut asiasta hallinto-oikeuteen ja katsoo, että jäsenvaltio voi itse valita, käsitelläänkö tukia yritys- vai konsernikohtaisesti. Suomi on ei niin yllättäen omaksunut yritysten kannalta huonomman vaihtoehdon.

MaRa katsoo, että keskisuurten ja suurten yritysten tulee saada oikeudenmukainen sulkemiskorvaus ja kustannustuki. Tämän takia sulkemiskorvauksen ja kustannustuen korvaus- ja yrityskohtaisen enimmäismäärän tulee olla 10 miljoonaa euroa ja yhteenlaskettujen

yrityskohtaisten korvausten enimmäismäärän 10 miljoonaa euroa. Myös muiden tuen ehtojen tulee olla sellaiset, etteivät ne pienennä tuen määrää suhteessa pieniin yrityksiin.

Kustannustuen odotuksesta

Hallituksen esityksen s. 5 todetaan, että "Kustannustuen toistuva jatkaminen sisältää siten riskin siitä, että yritykset voivat perustellusti odottaa, että tukea jatketaan koskemaan tuleviakin kuukausia.".

Esitysluonnoksessa oleva lausuma on kovin teoreettinen. Kaikki kustannustuet ovat korvanneet yrityksille aiheutuneita menetyksiä niin heikosti, etteivät yritykset ala vapaaehtoisesti supistamaan liiketoimintaansa kustannustuen odotuksen toivossa. Liiketoiminnan supistaminen veisi yritykseltä myös liikevoiton, jota kustannustuki ei korvaa.

MaRa katsoo, että esitysluonnoksesta tulisi poistaa tällaiset käytännön liiketoiminnalle täysin vieraat lausumat.

Yksityiskohtaiset kommentit

5 a § Sulkemiskorvaus

Säännösehdotuksen 1 momentin mukaan sulkemiskorvausta voidaan myöntää pienelle yritykselle, jonka tilat lain säännöksen tai viranomaisen määräyksen nojalla pidetty kokonaan tai osittain suljettuna.

Säännösehdotuksen mukaan viranomaisen antama suositus ei oikeuttaisi sulkemiskorvaukseen. Koronakoordinaatioryhmien päättämät etätyösuositukset vaikuttivat erittäin kielteisesti tuhansien ravintola- ja tapahtuma-alan yritysten liikevaihtoon. Etätyösuositukset vaikuttivat alan palvelujen kysyntään kielteisemmin kuin yksikään valtioneuvoston päättämä ravintoloita koskeva rajoitus tai aluehallintovirastojen päättämä asiakastiloja koskeva rajoitus tai kokoontumisrajoitus syksyn 2021 aikana. Vasta valtioneuvoston 22.12. päättämillä rajoituksilla ja aluehallintovirastojen ennen joulua tekemillä asiakastilojen sulkutoimilla ja yleisötilaisuuksien rajoituksilla oli negatiivisemmat vaikutukset koko alaan.

Kun koronakoordinaatioryhmät antoivat pääkaupunkiseudulle ja Varsinais-Suomeen laajat etätyösuositukset, suuret yritykset ja julkinen hallinto alkoivat peruuttaa pikkujouluja jo samana päivänä. Etätyösuositus laajeni muualle maahan, ja erinomaisesta pikkujoulukaudesta tulikin heikko. MaRan tuoreen jäsenkyselyn mukaan pikkujoulukauden myynti oli 40 prosentilla yrityksistä yli 40 prosenttia heikompi kuin vuonna 2019. Valtioneuvoston ja aluehallintoviraston rajoituksilla oli vaikutusta heikkoon myyntiin, mutta suurin syy oli etätyösuositukset. Etätyösuositukset vaikuttivat erittäin kielteisesti myös työaikaisia lounaita tarjoaviin ravintoloihin. Moni yritys joutui sulkemaan toimipaikkojaan etätyösuositusten takia.

Säännösehdotuksen mukaan myös osittain sulkeminen oikeuttaa sulkemiskorvaukseen, mikä on erittäin positiivista mm. illallisravintoloiden ja pubien kannalta.

MaRa katsoo, että

- **viranomaisten antamien suositusten, joiden yritys voi osoittaa johtaneen yrityksen toimipaikkojen sulkemiseen, tulee oikeuttaa sulkemiskorvaukseen. Tällainen suositus on ainakin koronakoordinaatioryhmien antama etätyösuositus.**
- **on hyvä, että myös osittain suljetuista tiloista voi saada sulkemiskorvausta.**

Säännösehdotuksen 4 momentin 1 kohdan mukaan sulkemiskorvausta laskettaessa otetaan huomioon kohdassa mainitut maksetut palkkakulut.

Esimerkiksi matkailu-, ravintola- ja vapaa-ajan palveluja koskevan työehtosopimuksen pääsäännön mukaan 16.-31.12.2021 ansaittu palkka maksetaan viimeistään tammikuun 10. päivä. Puolestaan 16. – 28.2.2022 ansaittu palkka maksetaan pääsääntöisesti maaliskuun 10. päivä.

Säännösehdotuksen mukaan sulkemiskorvausta laskettaessa palkat kertyisivät käytännössä 16.12.2021 ja 15.2.2022 väliseltä ajalta. Tällä on suuri merkitys korvausta saaville yrityksille, sillä joulukuun jälkimmäisellä puoliskolla yrityksillä oli huomattavasti vähemmän henkilökuntaa töissä ankarien rajoitusten ja sulkujen takia kuin helmikuun jälkimmäisellä puoliskolla. Helmikuun jälkimmäisellä puoliskolla rajoitukset on poistettu ravintoloita lukuun ottamatta. Niidenkin rajoitukset ovat merkittävästi lievemmät helmikuun jälkimmäisellä puoliskolla kuin joulukuun jälkimmäisellä puoliskolla.

Sulkemiskorvauksen suuruuden kannalta on olennainen merkitys sillä, lasketaanko sulkemiskorvaus tammi-helmikuussa maksetuista palkoista vai tuolta ajalta kertyneistä palkoista. Jotta yritykset saisivat paremman sulkemiskorvauksen ja jotta vertailujaksona olisi aidosti vertailujakson (1.1. – 28.2.2022) liiketoiminta, palkat yms. tulisi laskea 1.1. – 28.2.2022 kertyneistä palkoista.

MaRa esittää, että sana "maksetut" muutetaan sanaksi "kertyneet".

5 e § Matkailu- ja ravintola-alan sekä tapahtuma-alan yritykset ja liiketoimintarajoitusten alaiset yritykset

Säännösehdotuksen 1 momentin mukaan matkailu- ja ravintola-alan sekä tapahtuma-alan yrityksille voidaan myöntää kustannustukea joulukuun 2021 ja helmikuun 2022 väliseltä ajalta.

Esityksen mukaan valtio ei maksaisi yrityksille lainkaan tukea kohtuullisten menestysten korvaamiseksi loka-marraskuulta. Eduskunta on katsonut, että

niin kauan kuin valtio rajoittaa yritysten toimintaa, valtion on maksettava niille tukea kohtuullisten menetysten korvaamiseksi. Myös loka-marraskuun aikana valtio rajoitti matkailu- ja ravintola-alan sekä tapahtuma-alan yritysten toimintaa. Tämän takia valtion tulee maksaa niille kustannustukea.

MaRa katsoo, että hallituksen tulee laatia erillinen hallituksen esitys kustannustuesta, jonka tukikausi on loka-marraskuu 2021. Lisäksi tapahtumatakuu tulee ottaa päivitettynä uudelleen käyttöön, jotta tapahtumajärjestäjät pystyvät järjestämään tapahtumia epävarmuutta edelleen tuovan koronaviruksen takia.

Säännösehdotuksessa todetaan edelleen, että Verohallinnolle ilmoitetun päätoimialan tulee sisältyä TOL2008 -luokituksen mukaisiin toimialoihin.

Kustannustuen viidennellä hakukierroksella ja lausunnolla olleessa luonnoksessa päätoimialan ei tarvinnut kuulua TOL2008 -luokituksen mukaisiin toimialoihin. Miksi tämä toimiva ratkaisu on muutettu hallituksen esitykseen? Riittävää oli, että yritys toimi lain liitteessä mainitulla toimialalla. Ilmeisesti muutos on tehty hallinnon tarpeista lähtien, jotta Valtiokonttorin on helpompi päättää, kuuluuko yritys kustannustuen saajien piirin vai ei. Tällaisia ratkaisuja ei kuitenkaan pitäisi tehdä hallinnon helppouden lähtökohdista, vaan yritysten tarpeista lähtien. Esitetty muutos heikentää monitoimialayritysten asemaa.

MaRa katsoo, että säännösehdotuksessa oleva päätoimialaedellytys tulee palauttaa toimialalla toimimiseen kuten alkuperäisessä lausunnolla olleessa luonnoksessa oli.

Säännösehdotuksen 2 momentissa todetaan, että tukikauden liikevaihdon on tullut alentua yli 25 prosenttia, jotta yritys voisi saada kustannustukea. Lausunnolla olleessa luonnoksessa liikevaihdon alenemisprosentti oli 20. Hallituksen esityksen sivulta 15 käy ilmi, että muutos on tehty valtiovarainministeriön lausunnon perusteella. Ei ole suoranainen yllätys, että valtiovarainministeriö katsoo tukiprosenttia kapea-alaisesti omista lähtökohdistaan käsin. Yhteiskunnan kokonaisedun kannalta on parempi vaihtoehto, että mahdollisimman moni yritys selviäisi kriisistä, ja pystyisi työllistämään ja maksamaan veroja valtiolle mahdollisimman pian. Kyse ei ole ihan pienestä asiasta valtionkaan kannalta, sillä ennen koronapandemiaa matkailualat työllistivät 154 000 henkilöä. Yksin majoitus- ja ravintola-alan verojalanjälki oli tutkija Pekka Lithin tekemän selvityksen mukaan 2,9 miljardia euroa vuonna 2019.

Sillä, onko liikevaihdon alenemisprosentti 20 vai 25, on erittäin suuri merkitys kustannustukea saavien yritysten kannalta, koska prosentti on samalla myös kiinteiden joustamattomien kustannusten korvaamisen omavastuun raja. Mitä pidempään pandemia on kestänyt ja mitä kauemmin rajoitukset ovat olleet voimassa, sitä heikompia alan yritykset ovat taloudellisesti. Valtion rajoituksista maksamien tukien pitäisi nousta mitä pidempään pandemia ja rajoitukset kestävät.

MaRa katsoo, että liikevaihdon alenemisen raja tulee alentaa alkuperäisen lakiluonnoksen mukaiseen 20 prosenttiin.

Säännösehdotuksen 5 momentin mukaan tuen piiriin pääsisivät momentin 1 kohdan d -alakohdan mukaan vain yritykset, jotka on perustettu 2 kohdan a – c -alakohdan nojalla sovellettavan arvonlisäverojen ilmoituskauden alussa tai sen jälkeen.

On erinomaista, että hallituksen esityksessä toisin kuin edellisessä kustannustukihaussa, myös koronapandemian aikana toimintansa aloittaneet yritykset saisivat kustannustukea. Näitä yrityksiä on pelkästään majoitus- ja ravintola-aloilla noin 3 000 yritystä. Tällaisille yrityksille lakiesityksen mukainen vertailukausi marraskuu 2021 on asianmukainen.

Säännösehdotuksen ongelmana on, että yrityksen tulee olla perustettu säännöksessä mainittuna ajankohtana. Moni matkailu-, ravintola- ja tapahtuma-alan yritys on perustettu aiemmin lupahallintoon ja rakentamiseen liittyvien syiden takia, mutta yritys on aloittanut toimintansa säännöksessä mainittuna aikana. Näidenkin yritysten tulee päästä kustannustuen piiriin. Sadat säännöksessä mainitut yritykset eivät ole päässeet koko pandemian aikana kustannustuen piiriin, koska ratkaisevaa on ollut perustaminen, ei liiketoiminnan aloittaminen. Liiketoiminnan aloittaminen voidaan todeta helposti arvonlisäveroilmoituksista.

Yrityksen perustamisajankohta on ilmeisesti omaksuttu hallinnon helppouden takia. Valtiokonttorin on helppoa todeta yrityksen perustamispäivä kaupparekisteristä. Hallinnon helppous ei voi kuitenkaan olla kustannustukien saamisen peruste. Valtiokonttorin on helppoa todeta liiketoiminnan aloittamispäivä yrityksen tekemien arvonlisäveroilmoitusten perusteella.

Lausuntomme liitteessä kerrotaan esimerkkitilanteen avulla, miten kohtuuttomiin tilanteisiin kustannustukikierroksilla I – V on johtanut ja nyt ehdotettu säännös johtaisi, jos se hyväksyttäisiin hallituksen esityksessä ehdotetussa muodossa (liite).

MaRa katsoo, että säännöstä tulee muuttaa siten, että tukeen oikeuttaa tilanne, että yritys on aloittanut liiketoimintansa säännöksessä mainittuna aikana.

Liite: Toimialat, joilla toimiville yrityksille voidaan myöntää 5 e §:ssä tarkoitettua kustannustukea

MaRa ehdotti jo viidettä kustannustukea koskevassa lausunnossaan, että myös toimialaluokituksen 96040 tarkoitetut kylpylaitokset, saunat, solarium yms. palvelut tulisi lisätä kustannustukeen oikeutettujen toimialojen joukkoon. Tuolloin hallitus ei tehnyt tätä muutosta.

MaRa katsoo, että liite on asianmukainen. MaRa kannattaa erityisesti sitä, että myös toimialaluokituksen kohdassa 96040 tarkoitetut kylpylaitokset, saunat, solariumit yms. palvelut on lisätty tukeen oikeuttaviin toimialoihin.

Jatkoaikaravintolat ovat joutuneet maksamaan valvontamaksun, vaikka laki tai valtioneuvosto on kieltänyt liiketoiminnan jatkoaikatunneilla – esitys valvontamaksujen palauttamisesta ravintolayrityksille

Aluehallintovirastot perivät alkoholilain 75 §:n perusteella ravintoloilta anniskeluajan jatkamista koskevan erillisen valvonnan vuosimaksun. Valvonnan vuosimaksu on 760 euroa, jos anniskelua jatketaan yli 180 päivänä vuodessa kello neljään, ja muutoin 380 euroa. Koronakriisin vuoksi säädetyt ravintolarajoitukset ovat rajoittaneet erityisesti yöravintoloiden toimintaa. Ravintoloiden aukioloaikaa koskevat rajoitukset ovat olleet niin tiukkoja, että moni jatkoaikaravintola on ollut suljettuna ajankohtina, jolloin ravintoloiden yöaikaista aukioloa on rajoitettu. Siksi MaRa esittää, että talousvaliokunta kirjaisi mietintöönsä lausuman, joka velvoittaisi valtioneuvostoa ryhtymään toimenpiteisiin anniskeluajan jatkamista koskevien valvontamaksujen palauttamiseksi ravintoloille 1.3.2020 ja 28.2.2022 väliseltä ajalta.

MaRa esitti anniskeluajan jatkamista koskevan vuosimaksun poistamista sosiaali- ja terveysministeriölle jo vuonna 2020. Valvontamaksut on säädetty alkoholilain 74 ja 75 §:ien perusteella alkoholilain liitteessä. STM katsoi, että valvontamaksujen poistaminen edellyttää alkoholilain muuttamista. Alkoholilakiin ei tehty vuonna 2020 muutoksia, minkä vuoksi myös valvontamaksujen poistaminen jäi toteutumatta.

MaRa katsoo, että valvontamaksujen palauttaminen voidaan toteuttaa valtioneuvoston päätöksellä. Valvontamaksut määräytyvät ravintolan tekemän jatkoaikailmoituksen perusteella. Ravintoloiden sulkemista koskevan lain ja valtioneuvoston antamien asetusten takia ravintoloita on kielletty toimimasta ilmoituksessa mainitulla tavalla. Koronarajoitusten vuoksi alkoholilaissa säädetty peruste anniskeluajan jatkamista koskevalle vuosimaksulle puuttuu. Siksi valtioneuvosto voi velvoittaa aluehallintovirastot palauttamaan anniskeluajan jatkamista koskevat valvonnan vuosimaksut niille ravintoloille, jotka ovat tehneet ilmoituksen anniskeluajan jatkamisesta.

Koronakriisin vuoksi säädetyt rajoitukset ovat vaikeuttaneet erityisesti yöravintoloiden toimintaa. Suuri osa yöravintoloista on menettänyt kriisin aikana pääosan liikevaihdostaan ja monet ravintolat ovat sulkeneet ovensa kokonaan. Yöravintoloiden maksuvalmius on heikentynyt merkittävästi ja ne tarvitsevat toimintaa käynnistäessään kaiken mahdollisen tuen. Siksi on välttämätöntä ja oikeudenmukaista, että jatkoaikailmoituksen tehneille ravintoloille palautetaan koronakriisin aikaiset valvontamaksut anniskeluajan jatkamisesta.

MaRan Valviralta saamien tietojen mukaan kysymys on vuosien 2020 ja 2021 osalta mittaluokaltaan noin kahdesta miljoonasta eurosta. Määrä ei ole iso, mutta ravintolayritykset kokevat erittäin epäoikeudenmukaisena tilanteen, jossa ne joutuvat maksamaan valvontamaksua tilanteessa, joissa niiden toiminta jatkoajalla on kielletty laissa tai valtioneuvoston asetuksella. MaRa esitti 1.11.2021 päiväämässään kirjeessä valtioneuvostolle jatkoajan valvontamaksujen palauttamista ja pyysi valtioneuvostolta vastausta 30.11.2021 mennessä, mutta valtioneuvosto ei vastannut kirjeeseemme.

MaRa esittää, että talousvaliokunta kirjaisi mietintöönsä, että valtioneuvosto on velvollinen ryhtymään toimenpiteisiin anniskeluajan jatkamista koskevien valvontamaksujen palauttamiseksi ravintoloille, jotka ovat tehneet ilmoituksen anniskelun jatkamisesta. Jatkoajan valvontamaksut palautettaisiin 1.3.2020 ja 28.2.2022 väliseltä ajalta.

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry

Timo Lappi
toimitusjohtaja

Liite

17.2.2022

Liite lausuntoon HE 9/2022 vp

Hotel X Oy

Tässä esimerkkitapauksessa käydään läpi Hotel X Oy -nimisen osakeyhtiön hyvin ongelmallinen tilanne kustannustukilainsäädännön ja esillä olevan ehdotuksen perusteella. Hotel X on erittäin korkeatasoinen perheyrityksen omistama hotelli.

Jollei kustannustukilakiehdotusta muuteta MaRan lausunnon sivulla 7 esitetyllä tavalla, Hotel X Oy ja lukuisat muut yritykset jäävät jälleen ilman kustannustukea.

Hotellin perustaminen, liiketoiminnan aloittaminen ja rajoitukset

Hotelli on perustettu eli rekisteröity kaupparekisteriin 24.10.2017.

Hotellirakennuksen vuokrasopimus on allekirjoitettu 8.12.2017.

Yritys on tehnyt kansainvälisen Y-ketjun kanssa lisenssisopimuksen 31.7.2019.

Hotelli on läpäissyt viranomaistarkastukset ja saanut käyttöönottoluvat tammikuussa 2020.

Hotelli on saanut viranomaisilta luvan avata 9.3.2020.

Yritys on aloittanut hotelliliiketoimintansa 9.3.2020.

Hotelli ja sen ravintolat suljettiin 24.3.2020.

Hotellin majoitusliiketoiminta avattiin uudelleen yleisölle 3.7.2020.

Hotellin ravintolat avattiin yleisölle 19.8.2020.

Tämän jälkeen hotelli on ollut auki ja kiinni rajoitustoimien mukaisesti.

Hotelliyrityksen kärsimät tappiot

Yrityksen liiketulos oli 961 600 euroa tappiollinen vuonna 2020.

Yrityksen liiketulos oli 1 005 974 euroa tappiollinen vuonna 2021.

Yritys ei ole tähän mennessä saanut lainkaan kustannustukea.